

Stos Pomorza

dawniej „Stos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OŚWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 138

Wąbrzeźno, wtorek dnia 29 listopada 1938

Rok 20

Walka anarchii z praworządnością we Francji Daladier przeciw strajkowi general.

PARYŻ. Premier Daladier z jednej a skrajna lewica z drugiej strony gotują się pośpiesznie do generalnej próby sił, która rozstrzygnie o najbliższej przyszłości Francji.

Próbą tą będzie strajk generalny, ogłoszony na środę, który rząd zdecydowany jest złamać, uciekając się ewentualnie nawet do ogłoszenia stanu oblężenia.

Przygotowania do strajku są już daleko posunięte. Strajk całkowicie sparaliżuje życie kraju na 24 godziny.

W dniu strajku nie będą czynne:

koleje
poczta i telegraf
metro i autobusy
szkoły
teatry i kina
wielkie magazyny

hale targowe i wielkie zakłady spożywcze
banki i giełdy
urzędy państwowe.

Dzienniki lewicowe nie ukażą się a syndykat drukarzy zabiega by nie ukażały się i inne dzienniki. W odpowiedzi premier zdecydowany jest:

1) zmobilizować kolejarzy i pracowników instytucji użyteczności publicznej. Dekret o mobilizacji kolei ogłoszony będzie w niedzielny dzienniku urzędowym;

2) zwolnić z miejsca strajkujących urzędników państwowych.

Premier ma przed krytyczną środą wygłosić przemówienie przez radio nawołując kraj do pracy i zjednoczenia.

Członkowie hiszpańskich brygad międzynarodowych rozkładnikami we Francji

LONDYN. Członkowie międzynarodowych brygad hiszpańskich, którzy ostatnio powrócili do Francji, kierują akcją strajkową — twierdzi „Evening Standard”.

Spośród 200 głównych podlegaczy aresztowanych wczoraj w zakładach samochodowych „Renault”, większą część stanowią członkowie organizacji komunistycznych.

Dochodzenie policyjne ustaliło również, że strajk w Paryżu, Lille i zagłębiu

węglowym Anzien spowodowany został przez członków hiszpańskiej brygady międzynarodowej.

Dziennik twierdzi, że Daladier przedsięwzięcia wszelkie kroki celem niedopuszczenia do urzeczywistnienia zamiaru użycia 5000 członków hiszpańskich brygad międzynarodowych, które powróciły do Francji jako kadry w projektowanej otwartej rewolucji przeciwko istniejącemu reżimowi.

Starcia podczas zajmowania terenu przypadającego Polsce od Czechów

WARSZAWA. Polska Agencja telegraficzna komunikuje:

W związku z napaścią na polską delegację do ustalenia granicy, która miała miejsce na terenie Czechosłowacji w dniu 24 bm, i która stworzyła warunki uniemożliwiające kontynuowanie prac delimitacyjnych według dotychczasowej procedury, oddziały grupy operacyjnej „Śląsk” przystąpiły od rana dnia 25 do bezwzględnego zajęcia przyznanych Polsce terenów w rejonie czadeckim.

Poseł R. P. w Pradze złożył rządowi czesko - słowackiemu protest w sprawie incydentu, żądając zadośćuczynienia.

Równocześnie w obliczu nowej sytuacji zażądał zmiany przewidzianej poprzednio procedury obejmowania pozostałych terytoriów odstąpionych Polsce przez Czechosłowację, mianowicie przekazania ich polskim władzom wojskowym w dniu 27 bm. zamiast 1 grudnia. Warunki sprecyzowane przez posła R. P. zostały przez rząd czesko - słowacki przyjęte.

Przy zajmowaniu rejonu czareckiego doszło do starć z posterunkami żandarmerii oraz czesko - słowackimi oddzia-

łami wojskowymi. Do dowództwa oddziałów polskich, obejmujących obszar czadecki, zgłosili się przedstawiciele wojska czesko - słowackiego, z którymi ustalono ukończenie w dniu 26 bm zajęcia tego terenu.

Polegli na polu chwały

WARSZAWA. W starciu, jakie miało miejsce w dniu 25 listopada w rejonie Czadcy podczas zajmowania terenów przypadających Polsce przez oddziały wojskowe grupy operacyjnej gen. Bortnowskiego, poległo dwóch żołnierzy: starszy strzelec Mlekodaj Stanisław i strzelec Storch Ozjasz, obaj z nowosądeckiego pułku strzelców podhalańskich.

Uroczysty pogrzeb poległych żołnierzy odbędzie się 28 listopada o godzinie 10.00 w Cieszynie.

Pomiędzy paru rannymi w czasie starcia w dniu 25 listopada znajduje się jeden oficer — kapitan Misiński ze sztabu grupy.

Ostre zarządzenia przeciw Żydom na Węgrzech

BUDAPESZT. W ramach przeprowadzonej obecnie akcji antyżydowskiej władze węgierskie zamknęły 45 tygodników i innych periodyków żydowskich. Ogółem zamknięto dotychczas na Węgrzech 90 czasopism.

W sobotę zebrała się specjalna komisja rządowa do spraw żydowskich.

Rezultaty jej obrad nie są znane, lecz jak słychać zamierzenia rządu w kwestii żydowskiej dotyczyć mają:

1) rozciągnięcie zasady „numerus

clausus” na niektóre kategorie Żydów, które w ramach poprzednich zagadnień nie były nią objęte.

2) kwestii obywatelstwa Żydów na Węgrzech,

3) zarządzeń przeciw Żydom obywatelom ziemskim,

4) ułatwień emigracyjnych,

5) zakazy zmiany miejsca zamieszkania dla Żydów, mieszkańców terytoriów zwróconych ostatnio Węgrom.

Twardy opór chińskich oddziałów partyzanckich

HONGKONG. Japończycy usiłują w ciągu ostatnich dni przełamać opór stawiany przez oddziały partyzanckie w Chinach Południowych pomiędzy rzeką Perlową a linią kolejową, wiodącą do Kaolun.

Władze angielskie w Hongkong, liczą się z tym, że w najbliższych dniach przybędzie tu około 10.000 uciekinierów. Okręt wojenny mający na pokla-

dzie lekarzy, lekarstwa i środki żywności przybył do Kantonu. Okręt ten został wysłany przez Anglików.

Ambasador angielski sir Archibald Clark Kerr, który odwiedził kwatery główną Czang-Kai-Szeka w Czungking oświadczył, że wola Chińczyków prowadzenia wojny aż do ostatecznego zwycięstwa jest stanowcza.

Ustawy norymberskie w Gdańsku

GDANSK. Senat ogłosił dekret o wprowadzeniu ustaw rasistowskich, dotyczących zawierania małżeństw i spraw służby domowej w Gdańsku.

Dekret określa, kto jest Żydem, kto jest mieszczanem żydowskim i kto z narodowości żydowskiej uważany jest jako Żyd.

Na podstawie dekretu, zawarcie związku małżeńskiego pomiędzy Żydem z jednej strony, obywatelem gdańskim krwi niemieckiej lub innej rasy aryjskiej z drugiej strony jest zakazane.

Ślub, zawarty z pominięciem powyższych postanowień za granicą uważany będzie za nieważny.

Stosunek między Żydem a obywatelem gdańskim krwi niemieckiej lub innej rasy aryjskiej, jest niedozwolony.

W żydowskim gospodarstwie domowym nie mogą być zatrudnione kobiety aryjskie poniżej lat 45.

Poza tym żydom zabronione jest wywieszanie flag nar.-sacjal.

Za przekroczenie powyższych postanowień, dekret przewiduje kary ciężkiego więzienia.

Runął samolot pasażerski

12 ofiar katastrofy

BATHURST. Podczas startu wielkiego samolotu niemieckiego towarzystwa „Lufthansa”, na lotnisku Jeshwang w Bathurs, nastąpiła wczoraj po południu katastrofa.

Samolot „Grosser Dessauer Ju 90” mający dokonać lotu próbnego, runął na las palmowy w pobliżu lotniska.

Spośród 16 pasażerów, 11 zginęło 3 osoby są ciężko, a 2 lekko ranne.

Wśród zabitych znajduje się trzech najlepszych pilotów niemieckich: Blankenburg, Untucht i Kindermann.

Porozumienie między Niemcami a Czechosłowacją

BERLIN. Rządy niemiecki i czeskosłowacki ogłosiły wspólną deklarację, przewidującą stałe porozumienie się tych rządów w sprawach dotyczących utrzymania swobodnego rozwoju i działalności grup narodowych

obu państw. W tym celu utworzone zostaną stałe niemiecko - czeskosłowackie komisje rządowe, które odbywać będą posiedzenia, pod kolejno zmieniającym się przewodnictwem reprezentantów obu państw.

Wiadomości ciekawe z bliska i daleka

Napad w Uniwersytecie

LWÓW. W dniu 24 bm. w godzinach wieczornych na wychodzących z budynku Wydziału Medycznego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie studentów farmacji, Karola Cellermajera, Lemperka, Figala i Sznatka, dokonano na terenie eksterytorialnym bandyckiego napadu, przy czym wymienionych studentów pobito i poraniono nożami. Sprawcy po dokonanej czynie zbiegli.

Nowi oficerowie policji

WARSZAWA. W szkole policyjnej w Warszawie ukończyło specjalny kurs kandydatów na oficerów 49 policjantów maturzystów w stopniu starszego posterunkowego. Część będzie awansowała w najbliższym czasie na aspirantów policyjnych.

Słowacja skreśliła żydowskich adw.

BRATYSŁAWA. Izba adwokacka w Bratysławie, której zarząd przeszedł niedawno całkowicie w ręce słowackie, skreśliła z listy swych członków wszystkich adwokatów żydów, wpisanych po dniu 1 marca br. Poza tym skreślono kilku Czechów, zaangażowanych w stronnictwach czeskich w walce przeciw słowackiemu ruchowi narodowemu.

Mysz przerwała ruch uliczny

LONDYN. Jedna mała myszka była przyczyną przerwania ruchu na głównej ulicy Londynu!

Wybiegła ona z gmachu giełdy goniona przez kota i uznała za najlepszy schowek spodnie jednego z maklerów przed giełdą.

Przerazony niezwykle ruchem w nogawce, makler zaczął krzyczeć i upadł na ziemię, usiłując się uwolnić od nieznanego potwora w spodniach. Dookoła zebrał się tłum, patrząc na miotanie się człowieka.

Dopiero, gdy mysz wypłoszona, auta oraz autobusy mogły ruszyć.

Król rumuński złożył wizytę Hitlerowi

BERCHTESGADEN. Król Karol rumuński złożył w piątek w towarzystwie następcy tronu wielkiego wojewody Michała wizytę kanclerzowi Hitlerowi w Berghof na Obersalzberg.

W Berghofie odbyła się między kanclerzem a królem rumuńskim rozmowa, w której uczestniczył minister Ribbentrop. W czasie rozmowy tej swita króla rumuńskiego odbyła przejażdżkę samochodami, następnie odbyło się na cześć królewskiego gościa śniadanie, w którym wzięli udział Wielki Wojewoda Michał Min. Ribbentrop, szef kancelarii prezydenckiej dr. Meissner oraz ze swity rumuńskiej marszałek dworu Udereanu, ppłk. Filliti, mjr. Radu oraz krewni króla rumuńskiego książę Hohenzollern - Sigmaringen i książę Franciszek Józef Hohenzollern.

NALOTY NA BARCELONE

BARCELONA. W dniu wczorajszym w godzinach rannych Barcelona była bombardowana z samolotów. O godz. 12.30 dziesięć samolotów gen. Franco ponownie bombardowało Barcelonę. Ofiarą nowego bombardowania padło 10 zabitych i 50 rannych.

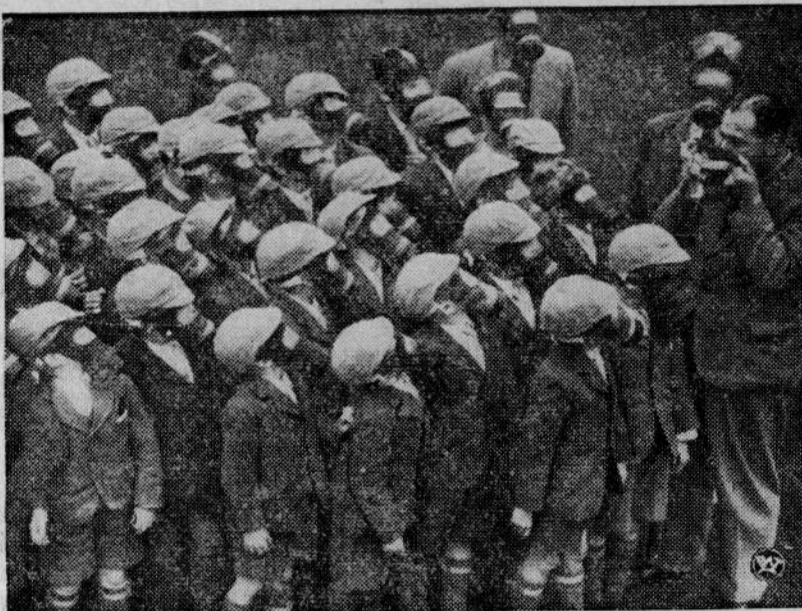
Liczba ofiar rannego bombardowania wzrosła do 41 zabitych i 90 rannych.

Karol Cellermajer wskutek odniesionych ran zmarł w szpitalu powszechnym. Śledztwo prowadzi wiceprokurator Sądu Okręgowego Chlipalski.

Bestialska zbrodnia bandyci wymordowali całą rodzinę

BIAŁOSTOK. Nocy ubiegłej w miasteczku Starosielce pod Białymstokiem

dokonano ohydnej zbrodni. Nieznani sprawcy, których według znalezionych śladów było kilku, zamordowali rodzinę przebywającego w szpitalu w Białymstoku właściciela restauracji Antoniego Piekutkowskiego, zabijając jego żonę Stefanię, 14-letnią córkę Halinę, matkę żony Hilare Kurzyne. Druga córka Piekutkowskiego, 17-letnia Irena ciężko poraniona walczą ze śmiercią w szpitalu w Białymstoku.

Obrona przeciwgazowa, jako przedmiot nauki szkolnej.

Otwarcie grobu Kościuszki

KRAKÓW. W związku z pracami restauracyjnymi w krypcie św. Leonarda na Wawelu otwarty został w obecności ks. metropolity Sapiehy i komisji grób Tadeusza Kościuszki.

W sarkofagu Kościuszki znaleziono

dobrze utrzymaną drewnianą trumnę, zawierającą wewnątrz drugą cynkową, doskonale zalutowaną i szczelnie przykrytą słomą. Stan tej trumny był bardzo dobry, tak że postanowiono jej nie otwierać.

Ten miał szczęście trzy kwadransy wisiał na drutach wysokiego napięcia i żyje

CZESTOCHOWA. Piotr Rachoń, zam. przy ul. św. Rocha 180, elektryk, uległ niezwykle wypadkowi i przez prawie cudem wyszedł cało.

Rachoń pracował na słupie, zakładając przewody elektryczne. W pewnym momencie jeden z nieuważnych przechodniów zaplątał się w zwoje drutu, leżącego na ziemi, a którego koniec trzymał elektryk.

Szarpięty przez przechodnia niespo-

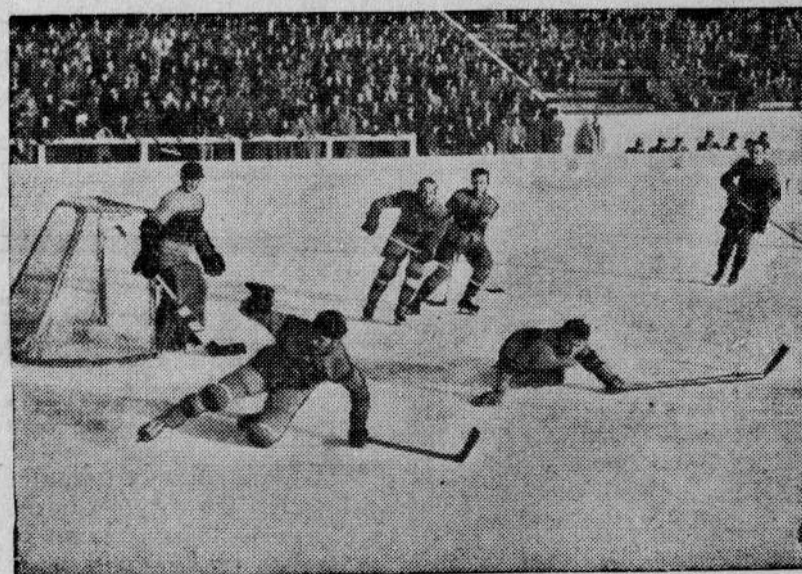
dziewanie stracił równowagę i schwycił się za przewody wysokiego napięcia...

Nieszczęśliwego nie umiano ratować i przez 45 minut wisiał na drutach bez życia. Dopiero obsługa pogotowia zdjęła nieszczęśliwego i lekarz przystąpił do ratowania Rachoń. Ku zdumieniu obecnych oraz lekarza, po godzinie odcucono jednak i zdołano go utrzymać przy życiu. Rachoń pozostaje na kuracji w domu. Ma on popalone dłonie.

Cała rodzina wstąpiła do klasztoru po śmierci matki i żony

W kapliczce klasztornej w Wisgues koło Saint-Omer — odprawił pierwszą mszę św. w starszym już wieku Benedyktyn, ojciec Cleton. Fakt ten wzbudził duże zainteresowanie ze względu na to, że w uroczystości tej asystowali do Mszy

św. syn, siostrzeniec prymicyjata, a przed ołtarzem klękały dwie jego córki — Benedyktynki. Cała ta rodzina postanowiła poświęcić się służbie bożej w zakładzie Benedyktynów po śmierci żony Cletona i matki jego trojga dzieci.

Otwarcie sezonu hokejowego.

Pociąg wpadł do rzeki

RZYM. Wskutek podmycia przez wodę prześta mostu na rzece Terre (provincia Udine), wydarzyła się w środę około godziny 10 na tym moście katastrofa.

Pociąg zdążający z Cividale do Udine, zwałił się do rzeki wraz z mostem. Jedynym świadkiem katastrofy był inżynier, który samochodem przejeżdżał przez sąsiedni most w chwili gdy most kolejowy runął do rzeki.

Pociąg składał się z trzech wozów pasażerskich i wozu bagażowego. Podobno 20 osób poniosło śmierć w nurtach rzeki. Powodem katastrofy był olbrzymi i nagły przybór wody rzek górskich w strefie górnego Friuli, wywołany ulewnymi deszczami.

Żydowskie posterunki przed siedzibą niemieckich linii okrętowych

NOWY JORK. Przed siedzibą i urzędzeniami niemieckich linii okrętowych w porcie nowojorskim ustawiono silne posterunki policyjne celem niedopuszczenia i antysemickich demonstracji. Z polecenia burmistrza nowojorskiego, La Guardia, od wczoraj przed siedzibą Hamburg - America Linie pełni straż 3 policjantów żydów: komisarz Finkielstein, Jakób Linkier i Isaack Goldstein.

Wielki pogrzeb Atatürka

ANKARA. Onegdaj odbył się w Ankarze uroczysty pogrzeb zmarłego prezydenta Turcji Atatürka.

Trumna ze zwłokami ustawiona była w nocy przed gmachem parlamentu. Dookoła oświetlonego pochodniami katafalku stała honorowa straż oficerów z obnażonymi szablami.

O godzinie 9 rano dowódca orszaku żałobnego generał piechoty Fahrettin przeszedł przed frontem delegacji zagranicznych. Około godziny 10,00 zgromadzili się w sąsiedztwie gmachu parlamentu, członkowie rządu, delegacji zagranicznych oraz posłowie do najwyższego zgromadzenia.

Trumnę zmarłego prezydenta przeniosło 12 posłów z katafalku na lawetę armatnią. Następnie uformował się kondukt żałobny, na którego czele postępowały oddziały różnego rodzaju broni armii tureckiej.

Lawetę z trumną ciągnęło 100 tureckich żołnierzy, po bokach zaś kroczyli generałowie i admirałowie.

Za trumną postępowała siostra zmarłego prezydenta p. Makbule, jako najbliższy członek rodziny zmarłego. Za nią kroczyli nowy prezydent gen. Ismet Inonu wraz z rządem oraz szefowie delegacji zagranicznych.

Kondukt żałobny postępował wśród 200-tysięcznego szpaleru ludności aż do muzeum etnograficznego, gdzie pro wizorycznie złożono trumnę zmarłego prezydenta do czasu ostatecznego wybudowania mauzoleum.

Rząd turecki postanowił pochować zwłoki zmarłego prezydenta w Ankarze w siedzibie zmarłego w Czan-Kaja. Stanie tam wielkie mauzoleum. Sam zaś pałac zostanie przekształcony na mauzoleum imienia Atatürka.

KRONIKA Wybory do Rady Miejskiej

Kalendarzyk

28
Listopad

Poniedziałek

Grzegorza
Słowiański: Gościrada
Słońca wsch 7,17 zach 15,30
Księżycy wsch 11,17 zach 21,48

29
Listopad

Wtorek

Saturnina b. m.
Słowiański: Przemysła.
Słońca wsch 7,19 zach 15,29
Księżycy wsch 11,39 zach 22,53

WĄBRZEŻNO

● **Podziękowanie.** Wszystkim, którzy złożyli życzenia z okazji awansu składam serdeczne żołnierskie podziękowanie, deklarując równocześnie 20 zł na rzecz Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży i 20 zł na Fundusz Obrony Narodowej.

A. Kolodziej, por. Kom. Pow. P. W.

■ **Radosna nowina.** Możemy podzielić się z naszymi czytelnikami radosną wieścią, że starania o dopuszczenie napędu bydła i trzody chlewnej na jarmarki w naszym powiecie, po długim czasie przerwy spowodowanej przyszcycą, uwiecznione zostały pomyślnym wynikiem.

Jak się dowiadujemy od miarodajnych instancji na podstawie zarządzenia Pana Wojewody Pomorskiego już w najbliższym czasie napęd bydła i trzody chlewnej na targi i jarmarki w powiecie wąbrzeskim zostanie przywrócony.

● **Kradzież na szosie.** W nocy z dnia 26 na 27 listopada ukradziono na świeżej budowy szosy Król, Nowawies - Mgowo 8 nowo zasadzonych czeresni, wydzierając je wraz z korzeniami z ziemi.

Szosa ta jest wyjątkowo upośledzoną, wiadome czy to z winy adiacentów czy też osobników z dalszej okolicy.

W przeszłym bowiem roku skradziono podkłady z pod torów i nawet łączniki szyn.

Świadczy to o niewyrobieniu obywatelskim i niezrozumieniu ważności kwestii dróg u pewnego odłamu społeczeństwa. Zapoczątkowana przed niedawnym czasem „Propaganda Drogo-wa“ ma tu wdzięczne pole działania.

● **Roczne Walne Zebranie Koła Rodzicielskiego** przy Państwowym Liceum i Gimnazjum Koedukacyjnym w Wąbrzeźnie odbędzie się we wtorek, dnia 29 listopada 1938 roku o godzinie 14,00 w auli gimnazjum.

PORZĄDEK OBRAD:

- 1) Zagajenie.
- 2) Wybór marszałka zebrania.
- 3) Sprawozdanie roczne Zarządu.
  - a) Prezesa
  - b) Sekretarza
  - c) Skarbnika
  - d) Kom. Rewizyjnej, za lata 1936-7 i 1937-8
 Dyskusja nad sprawozdaniami.
- 4) Udzielenie absolutorium Zarządowi.
- 5) Preliminarz budżetowy na rok 1938-9.
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej.
- 7) Zebranie poszczególnych Patronatów klasowych celem wybrania Wydziałów Patronatów, których przewodniczący przechodzą w skład Zarządu Koła Rodzicielskiego.
- 8) Zebranie nowowybranych przewodniczących Wydziałów Patronatów, celem konstituowania Zarządu Koła na rok szkolny 1937-38.

L. Habel, dyrektor   B. Szczuka, prezes

● **Na pograniczu można płacić obcą walutą.** Komisja dewizowa zezwoliła przyjmować w paśmie granicznym i na dworcach kolejowych od osób przybywających z zagranicy, zagraniczne pieniądze w zamian za sprzedane tym osobom towary lub oddane usługi do maksymalnej wysokości 50 zł od osoby.

Przyjmowanie pieniędzy ponad 50 złotych wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej, a nabyte zagraniczne środki płatnicze muszą być przekazywane do banków dewizowych w przeciągu 10 dni od ich otrzymania.

● **Instruktorskie kursy łyżwiarskie.** Polski Związek łyżwiarski organizuje w czasie od 13 do 22 grudnia kurs dla instruktorów jazdy figurkowej na sztucznych torze w Katowicach.

Polski Związek łyżwiarski zapewnia bezpłatne zakwaterowanie, wstęp na lodowisko i trenera oraz częściowe wyżywienie.

Dopłata do wyżywienia wynosi 1 złoty dziennie od osoby. Uczestnicy kursu korzystają z 75 procentowej zniżki kolejowej.

Kandydaci na kurs winni być dobrymi ły-

Przygotowania do wyborów do Rady Miejskiej w naszym mieście są w pełnym toku: Codziennie nieomal odbywają się zebrania przedwyborcze, na których poszczególne organizacje i ugrupowania wysuwają swoich kandydatów na radnych, których ostatecznie stalemie ma nastąpić na zebraniu porozumiewawczym wszystkich ugrupowań.

Komisje wyborcze mianowane przez Zarząd Miejski zostały onegdaj przez przewodniczącą Główną Komisję Wyborczą naczelnika Sądu p. ŻURALSKEGO zwołane na odprawę, w której omówiono procedurę wyborczą a w szczególności czynności Komisji Wyborczej.

Miasto nasze podzielone zostało na 4 Okręgi według następującego składu.

OKRĘG I.

ULICE: Kopernika, Bernarda, Górna, Rynek, Jadwigi, Ogrodowa, Mestwina, Przemysłowa, Poniatowskiego, M. Piłsudskiego, Kościuszki Targowa i Hallera.

Okręg I. wybiera 5 radnych i 5 zastępców. Lokal Komisji Wyborczej: Hotel pod Białym Orłem.

OKRĘG II.

ULICE: Wolności, Polna, Matejki, Nowa i Podzamcze.

Okręg II. wybiera 4 radnych i 4 zastępców. Lokal Komisji Wyborczej: Powszechna Szkoła Żeńska.

OKRĘG III.

ULICE: Chełmińska, Mickiewicza, Zwirki i Wigury, Bronisława Pierackiego, Podgórna, Dolna i Żeglarska.

Okręg III. wybiera 3 radnych i 3 zastępców. Lokal Komisji Wyborczej: Hotel Dwór Wąbrzeski.

OKRĘG IV.

ULICE: Dąbrowskiego i Strzelecka oraz wybudowania: pod Główny Dworzec pod Czystochleb, pod Chełmno, pod Frydrychow, pod Grudziądz pod Młynik, pod Nielub, Polna i pod Sitno.

Okręg IV. wybiera 4 kandydatów i 4 zastępców. Lokal Komisji Wyborczej: Powszechna Szkoła Męska.

W jaki sposób należy zgłaszać kandydatów

W jaki sposób i kiedy należy zgłaszać kandydatów? Kandydatów na radnych i zastępców należy zgłaszać do głównej komisji wyborczej w godzinach urzędowania, mianowicie począwszy od dnia 26 listopada do dnia 5 grudnia 1938 roku włącznie w godzinach od 17,00 do 18,00, w sali obrad Magistratu. Kandydatem może być wyborca, który w przeddzień zarządzenia wyborów ukończył lat 30 i włada językiem polskim w słowie i piśmie, przy czym błędy gramatyczne i ortograficzne nie mają żadnego wpływu na ocenę władania językiem polskim. Kandydatów można zgłaszać tylko listami dla ka-

żdego poszczególnego okręgu. Lista winna zawierać podwójną ilość kandydatów w stosunku do ilości ustalonych dla danego okręgu radnych. Lista winna być podpisana przez co najmniej 25 wyborców, oraz winna zawierać numer okręgu wyborczego oraz imię, nazwisko, wiek i dokładny adres kandydata i jego zgodne na kandydowanie w danym okręgu, i jego oświadczenie, że posiada prawo wybieralności.

Każdy wyborca podpisujący listę kandydatów winien podać imię, nazwisko, zawód i adres swego zamieszkania.

Kalendarzyk wyborczy

25. XI. Ogłoszenie w formie plakatów Głównej Komisji Wyborczej.

29. XI. Doręczenie spisu uprawnionych do głosowania przewodniczącym okręgowych komisji wyborczych przez przełożonych gminy.

Od 1. do 5. XII. włącznie od godz. 10,00 do 12,00 i od 17,00 do 21,00 wyłożenie spisu wyborców do publicznego wglądu. W tym samym czasie należy składać wszelkie reklamacje.

Do 5. XII. włącznie zgłaszanie kandydatów i list kandydackich.

Do 10. XII. włącznie zgłaszanie reklamacji.

Do 11. XII. włącznie badanie zgłoszeń i list kandydackich oraz wzywianie pełnomocników list do usuwania braków i wad.

Od 12. do 15. XII. włącznie ponowne wyłożenie ostatecznie ustalonych spisów wyborców.

Do 14. XII. włącznie usuwanie branych Najpóźniej 15 XII ogłoszenie kandydatów i list kandydackich.

18 XII powszechne głosowanie.

Jak będziemy głosować?

Sposób głosowania różni się zasadniczo od głosowania do poprzedniej Rady Miejskiej. Każdy wyborca rozporządza dowolnie tylu głosami, ilu radnych w danym okręgu się wybiera, przy czym jednakże nie może oddać wszystkich głosów na jednego wzgl. dwóch kandydatów, jak to było w roku 1933, ale natomiast oddać może każdemu z wymienionych na karcie

kandydatów i ich zastępców tylko po jednym głosie. Jeżeli ktoś, dajmy na to, nie chciałby głosować na wszystkich kandydatów, to wówczas w odpowiedni sposób przekreśla dane nazwiska, a pozostawia nieprzekreślone tylko te nazwiska kandydatów i ich zastępców, na których pragnąłby głos swój oddać.

wiarzami. Pierwszeństwo mają zreszteni w organizacjach. Zgłoszenie należy kierować do Komendy Powiatu PW. w Wąbrzeźnie, Dom Społeczny w terminie do 30 grdnia 1938 roku.

● **Przedstawienie ochronki** cieszyło się wielkim poparciem społeczeństwa, które podziwiała grę amatorską naszych miłośników.

Siostry służebniczki Marii dużo dołożyły starań, dzięki czemu też dzieci jaknajlepiej wywiązały się z swojego zadania, ku zadowoleniu licznych gości.

● **Z życia drużyny harcerskiej im. Emilii Plater** w Wąbrzeźnie. Dnia 24 listopada 1938 r. odbyła się uroczysta zbiórka I Drużyny Harc. im. Emilii Plater w Wąbrzeźnie.

W dniu tym I Drużyna obchodziła imieniny swej patronki Emilii Plater. Zbiórkę rozpoczęto deprezją nadaną przez trzy starsze druchny z przeciwległej strony jeziora nadaną alfabetem Mors'a treści następującej: „Służ Bogu i Polsce jak Emilia Plater”. Po odebraniu depezy druch-

ny odmaszerowały do Harcówki na uroczystą zbiórkę.

Program był zajmujący. Zastępowe złożył raport swej drużynowej p. Borowskiej. Po raporcie druchna Podlaszewska odczytała referat z życia Emilii Plater. Jedna druchna wygłosiła wiersz pt. „W głu he; pus; czy”.

Następnie drużynowa p. Borowska odczytała rozkaz przysłany z Komendy Chorągwi Pomorskiej do tut. hufca.

Po odczytaniu rozkazu odśpiewano „Hej przed nami bramy świata”. Zbiórkę zakończono hasłem pomorskich harcererek „TRZYMAMY STRARZ NAD MORZEM I TWIERDZA NAM BĘDZIE KAŻDY WRÓG”.

CZUWAJ!

● **Z życia śpiewaków.** Chór Kościelny św. Cecylii uczcił godnie swą patronkę uroczystością kościelną. W sobotę odbyła się Msza św. za zmarłych członków, wieczorem spowiedź. W niedzielę o godzinie 6,30 odprawiona została przez ks. Grützmachera Msza św. na intencję

chóru, podczas której członkowie przystąpili do Komunii św.

Pienia podczas Mszy św. wykonał zespół mieszany pod dyktando organisty p. Leona Ernsta.

● **W sprawie zakupów koni dla wojska.** Pomorska Izba Rolnicza podaje do wiadomości, że specjalna Komisja Wojskowa (poza Komisją Remontową) zamierza zakupić na terenie województwa Pomorskiego większą ilość koni (klaczy i wałachów w wieku od lat 4 do 12 włącznie, różnych kategorii, zdolnych do służby w wojsku, w cenie od 350 do 550 złotych.

PP. Rolnicy którzy posiadają konie, odpowiadające powyższym warunkom, mogą je sprowadzić na niżej wymienione spedy:

1. piątek, dnia 2 grudnia br. w Świeciu.
2. poniedziałek, dnia 5 grudnia br. w Brodnicy;
3. wtorek, dnia 6 grudnia br. w Włocławku;
4. środa, dnia 7 grudnia br. w Inowrocławiu.
5. piątek, dnia 9 grudnia br. w Chojnicach.

O godzinie 8,00 na miejscowych targowicach. Przy sprzedaży koni należy przedłożyć: dowód tożsamości konia, a w razie braku tegoż zaświadczenie gminy, że koń jest własnością sprzedającego. Sprzedany koń winien być zapatrzony w parciankę (uzdźwienie) z powrozem.

● **Komunikat Zarządu Koła Lokalnego Zw. b. uczestników strajku szkolnego na Pomorzu z lat 1906-07 Wąbrzeźno.** Wszystkim członkom i zainteresowanym podajemy do wiadomości, że do dnia 30 bm. włącznie przyjmuje tut. Sekretariat Koła dokumenty weryfikacyjne i wszyscy ci, którzy do tego czasu o dokumenty wraz z arkuszem ewidencyjnym będą mogli się postarać otrzymają w dniu 11 grudnia wręczony na specjalnej akademii dyplom honorowy. Do weryfikacji prócz wypełnienia arkusza ewidencyjnego potrzebny jest odpis świadectwa szkolnego o ile jest w nim nadmienione „strajkował” względnie 3 zaświadczenia wiarogodnych świadków w miejsce przysięgi.

Podpisy tych świadków muszą być legalizowane przez Zarząd Miejski względnie przez Zarząd Gminny.

● **Rozporządzenie przeciwpożarowe.** W ministerstwie spraw wewnętrznych opracowano rozporządzenie o zapobieganiu powstawania i rozszerzania się pożarów w budynkach.

Nowe rozporządzenie zabrania przechowywania gromadzenia na strychach materiałów łatwopalnych jak: słomy, siana, papieru, drzewa, szmat oraz wszelkich przedmiotów wykonanych w całości lub części z tych materiałów. Wszelkie inne przedmioty, jeśli znajdują się na strychach, korytarzach piwnicznych, przejściach, lub w klatkach schodowych, muszą być ułożone w ten sposób by w razie pożaru mogły być niezwłocznie przeniesione do innych budynków.

Przepisom rozporządzenia podlegać będą zarówno budynki mieszkalne i fabryczne, jak i gmachy i budynki, mieszczące zakłady użyteczności publicznej.

● **Prawa nabyte do samodzielnego prowadzenia rzemiosła.** Ministerstwo Przemysłu i Handlu podzielać pogląd Związku Izb Rzemieślniczych wyjaśniło, że w wypadku prowadzenia rzemiosła przez osobę prawną przed wejściem w życie przepisów prawa przemysłowego i rzemiosła, prawa nabyte przysług. osobie prawnej jako takiej, nie zaś członkom zarządu względnie ich zastępcom.

Równocześnie Ministerstwo wyjaśniło, że osoba prawna może prowadzić rzemiosło tylko przez ustawowego zastępcę, posiadającego niezbędne uprawnienia rzemieślnicze, który jednakże nie musi wchodzić w skład zarządu danej osoby prawnej.

● **Z srebrnego ekranu.** Po długim czasie ujrzymy znów na srebrnym ekranie uroczą ANNY ONDRA w arcyzabawnej komedii pt.

DZIEWCZĄTKO Z VARIETE

Film ten odznacza się przepiękną wystawą i cudnymi melodiami dźwięcznych piosenek ery przedwojennej.

Wyświetlany zostanie dziś w poniedziałek i jutro we wtorek o godzinie 20,30.

RUCH TOWARZYSTW

— **Nadzwyczajne Walne Zebranie Cechu Fryzjerskiego i Czeladzi** odbędzie się we wtorek, dnia 29 listopada 1938 roku o godz. 19,30 w hotelu „Pod Białym Orłem”.

W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków, odbędzie się po pół godz. II-gie zebranie, którego uchwały będą prawomocne bez Zarząd

Z POWIATU

KSIĄŻKI

— Pożar. W sobotę o godzinie 9 wieczorem wybuchł pożar w domu mieszkalnym na gospodarstwie rolnika A. Bartla na wybudowaniu w Książkach.

Ogień strawił dom mieszkalny i szopę, resztę budynków zdołano uratować. Szkody wynoszą ca 3000 zł i są kryte ubezpieczeniem od ognia tylko w wysokości 1.200 złotych.

Dochodzenie przeprowadzone przez władze bezpieczeństwa publicznego ustaliło jako przyczynę pożaru na wskroś wadliwy komin.

KOWALEWO

— Z otwarcia kursów dla przedpoborowych, z Gminy i miasta Kowalewa. W środę, dnia 16 listopada 1938 roku odbyła się w Kowalewie na sali p. Zielkowej inauguracja kursów dla przedpoborowych z gminy i miasta Kowalewa. Inauguracji w obecności Pana Starosty Powiatowego, przedstawicieli Władz Szkolnych, Wojskowych, pana posła Władysława Klimka i licznie zebranego społeczeństwa, dokonał burmistrz miasta p. Kossek.

Należy podkreślić z uznaniem, że oprócz nauczycielstwa, które w bieżącym roku szkolnym jak i w ubiegłym bezinteresownie poświęca się akcji dokształcania przedpob. na kursach wieczorowych licznie udział brało w uroczystym otwarciu kursów obywatelstwo miejscowe i zamiejscowe dając dowód, że docenia doniosłość akcji dokształcania młodzieży przedpoborowej, która w dniu tym w karnych szeregach stawiała się niemal w komplecie. Przemówienia przedstawicieli Władz i społeczeństwa, nagrodzone huczynnymi oklaskami, były nacechowane głęboką troską i wiarą w tę młodzież dorastającą, która przez oświatę obdarzo na walorami osobistymi stanie do pracy by w myśl słów Pana Marszałka Rydzas-Śmigłego podciągnąć Polskę w wyż. Odpowiednio do chwili dostosowana inscenizacja i wspólne odśpiewanie Boże coś Polskę dopełniły reszty programu. Młodzież w podniosłym nastroju opuściła salę.

Kursy dla przedpoborowych w gminie Kowalewo, na których dokształca się 130 młodzieży przedpoborowej odbywają się w 7 gromadach we wtorki i piątki.

GOLUB

— Sokoli przed swoim świętem. W styczniu obchodzić będzie 20-lecie swego istnienia tut. SOKOŁ. To też już teraz przygotowuje się starannie by godnie uczcić tę uroczystość.

WIELKIE RYCHNOWO

— Inauguracja Kursów Przyp. Ośw. Przedpoborowych do Obrony Narodowej. Onegdaj odbyła się u nas uroczystość rozpoczęcia prac na Kursach dla Przedpoborowych. Na boisku

szkolnym oczekiwali przedpoborowi w liczbie 86 przybycia władz. Nie zmarnowano czasu oczekiwania — lecz w karnych szeregach ćwiczone pod kier. por. rez. Milewskiego z Mlewa.

Zajeżdżają władze. Pada komenda. Pręży się szeregi przedpoborowych. Raport p. wicestarosty Gorczyńskiego i żołnierskie przywitania „Czołem Panie Starosto”. Z boiska szkolnego kompania ze śpiewem przechodzi do pięknie udekorowanej sali strażackiej. Na sali siedzą zaproszeni goście, a za nimi w szeregach przedpoborowi — w pierwszych szeregach hufiec Z. S. z Mlewa umundurowany z bronią u nogi, który przed inauguracją w czasie marszu z Mlewa urządził dwugodzinne ćwiczenia polowe. Uroczystości otwarcia w imieniu Zarządu Gminy dokonał p. Szalach. Następnie przemawiają do przedpoborowych i społeczeństwa p. starosta Gorczyński, ks. proboszcz Kurland z Wielkołaki, instruktor p. Syrecki, Kom. Pow. por. rez. Kołodziej. Następnie por. rez. Milewski podaje dni i czas zajęć na Kursach w Wielkołace, Mlewie i Wielkim Rychnowie. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta, Wodza Naczelnego i Armii oraz odśpiewaniem hymnu narodowego kończy się ta skromna uroczystość żołnierska, początkującą pracę, której hasłem jest „Nie damy ani jednego analfabety Armii”.

Kącik radiowy

PONIEDZIAŁEK, dnia 28 listopada 1938 roku.

15,00 Audycja dla dzieci. 15,30 Muzyka obiadowa. 16,00 Dziennik po południowy. 16,05 Wiadomości gospodarcze. 16,15 Kronika naukowa. 16,30 Muzyka. 16,45 Odczyt. 17,00 Muzyka. 18,00 Pog. akt. 18,10 Muzyka. 18,25 Wiadomości sportowe. 18,30 Audycje Legii Akademickiej. 19,00 Koncert rozrywkowy. 20,35 Audycje informacyjne. 21,00 Program ogólnopolski. 21,15 Muzyka. 21,40 Nowości literackie. 22,00 Koncert salonowy. 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i kom. meteor.

WTOREK, dnia 29 listopada 1938 roku.

6,57 Audycja poranna. 7,00 Dziennik por. 7,15 Muzyka. 8,00 Audycja dla czkół. 10,00 Muzyka. 10,55 Program na jutro. 10,00 Audycja dla szkół. 11,15 Muzyka. 11,57 Sygnał czasu. 12,03 Audycja południowa. 12,25 Audycja żołnierska. 13,00 Dla każdego coś ładnego. 15,00 Audycja dla dzieci. 15,30 Muzyka obiadowa. 16,00 Dziennik po południowy. 16,05 Wiadomości gospodarcze. 16,15 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16,25 Z zapomnianych naszych pieśni. 16,55 Odczyt. 17,10 Recital fortepianowy. 17,30 Z pieśnią po kraju. 18,00 Audycja rolnicza. 18,10 Pog. społ. 18,15 Skrzynka techniczna. 18,25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 18,30 Audycja dla robotników. 19,00 Muzyka polska. 20,35 Audycje informacyjne. 21,00 Muzyka współczesna. 22,00 Powieść mówiona. 22,15 Audycja muzyczna. 22,55 Aktualności. 23,00 Ostatnie wiadomości dzień, wieczornego i kom.

Z ostatniej chwili...

Wybór Marszałka Sejmu

Na dzisiejszym pierwszym posiedzeniu nowowybranego Sejmu PULK.

WENDA wysunął jako kandydata na Marszałka Sejmu posła prof. WACŁAWA MAKOWSKIEGO, który wybrany został następnie jednogłośnie na Marszałka Sejmu.

Ze świata

CITTA DEL VATICANO. Stan zdrowia Papieża lekko się poprawił.

WARSZAWA. Wobec tego, że szereg organizacji nie zdążył do tej pory nadesłać do odnośnych ministerstw wniosków w sprawie odznaczeń, pan prezes rady ministrów zezwolił na przedłużeniu terminu nadsyłania tych wniosków do końca roku.

WARSZAWA. W związku z ogłoszeniem dekretu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o stouunku państwa do polskiego autokefalicznego kościoła prawosławnego, J. E. Metropolita Dyonizy głowa polskiego autokefalicznego kościoła prawosławnego nadesłał na ręce Pana Prezydenta R. P. depeszę następującej treści: „Wydanie wiekopomnego dekretu Waszej Dostojności dnia 18 listopada 1938 roku stwarza trwałe podstawy prawne dla polskiego autokefalicznego kościoła prawosławnego i zapewnia mu ważność dalszego pomyślnego rozwoju pod przychylną opieką Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. W imieniu własnym, hierarchji i wiernych składam Waszej Dostojności wyrazy gorącej wdzięczności za ten dowód troski dla dobra naszego świętego kościoła oraz zapewnienie ofiarnej pracy dla potęgi i świetności Ojczyzny.

(—) Metropolita Dyonizy.

UNGWAR. Ludność Rusi Podkarpackiej niezadowolona z obecnego podziału kraju domaga się w sposób stanowczy przeprowadzenia natychmiastowego plebiscytu. tak np. we wsi Egres, po stronie czeskiej w okolicy Sewljusza, został przeprowadzony z inicjatywy miejscowego

księdza i nauczyciela plebiscyt próbny, który wykazał, że na ogólną liczbę 2.500 głosujących, zaledwie 14 głosów oddano za pozostanie przy Czechosłowacji.

LONDYN. Reuter donosi z Hongkongu, iż wojska japońskie przekroczyły rzekę Szamczun i zajęły brytyjski posterunek na pograniczu Chin i terytorium Hongkongu. Oficerowie brytyjscy skłonili Japończyków do wycofania się.

TOKIO. Agencja Domei donosi, że japoński korpus ekspedycyjny w Chinach Południowych stale naciera na północ wzdłuż linii kolejowej Kanton - Hankou. Wojska japońskie zajęły m. Tsungfa (65 km. na północny wschód od Kantonu), oraz m. Lungtan (20 km. na północny zachód od m. Tsungfa). Podczas tych działań zwalczono opór Chińczyków. Oddz. japońskie rozbiły oddział w sile 800 żołnierzy chińskich pod m. Tsingtsin (8 km. na poł. wschód od m. Tsungfa) oraz oddział w sile 400 żołnierzy pod m. Hantsun (12 km. na poł. wschód od m. Tsungfa).

• Δ •

GIEŁDA ZBOŻOWA

Płacono złotych za 100 kg.

Ziemłoplody	Bydgoszcz	Poznań
	24. 11. 1938	24. 11. 1938
Zyto nowe	13,75—14,00	13,40—13,65
Pszonica	18,25—18,75	18,00—18,50
Jęczmień	16,25—16,75	16,00—17,00
Jęczmień jednolity	15,25—15,50	15,15—15,65
Jęczmień zbiorowy	14,75—15,00	14,50—15,00
Owies	15,25—15,50	14,50—15,50
Mąka żyt. I 0 65%	25,00—25,75	24,50—25,25
Mąka psz. I 0 30%	38,00—39,00	35,75—37,75
Mąka psz. I 0 50%	35,00—36,00	33,50—35,50
Mąka psz. I A 65%	32,50—33,50	30,75—33,25
Otręby żytnie	19,50—10,00	9,00—10,00
Otręby pszenne	10,25—11,50	9,25—11,00
Otręby jecz. m.	10,25—10,75	9,75—10,75
Gorzycza	36,00—39,00	35,00—37,00
Siemie lniane	48,00—50,00	48,00—51,00
Mak niebieski	65,00—68,00	65,00—70,00
Wyka ozima	60,00—70,00	—
Groch polny	—	—
Groch Victoria	25,00—29,00	25,50—27,50
Groch Folgera	22,00—25,00	24,50—26,50
Lubin niebieski	—	—
Lubin żółty	—	—
Rzepak ozimy	41,00—42,00	40,50—41,50
Rzepak jary	38,50—39,50	37,50—38,50
Koniczyna biała	—	—
Koniczyna czerw.	—	—
Koniczyna szw.	—	—

Nadzwyczajną okazję dla ogłoszeń reklamowych

wszelkiego rodzaju stanowi

KALENDARZ

KSIAŻKOWY „POMORZANIN”

który wyjdzie z druku jako bezpłatny dodatek do „Głosu Pomorza” już w pierwszych dniach stycznia 1939 i do którego przyjmuje już zamówienia ogłoszeniowe do 20 grudnia b. m.

Administracja „Głosu Pomorza”

Unieważniam

zgubioną książeczkę wioskową wystawioną przez P. K. U. Toruń

Stefan Osmański
Zaskocz, pow. wąbrzeski

Poszukuje się

3 dzielnych i wymownych propagandzistów za miesięcznym wynagrodzeniem 50,— zł. Pierwszeństwo mają handlowcy. Pisemne zgłoszenia do wdm. Głosu Pomorza

Na stancję

poszukuje się młodszej uczenicy z gimnazjum. Zgł. w Gł. Pomorza

Sprzedaje

choinki gwiazdkowe i drzewo opalowe. Majątek Wałecz

Dwóch uczni

stolarskich potrzebuję — zaraz. Dynowski - Kowalewo

ZAKUPY GWIAZDKOWE

rozpoczynają się niebawem

Czytelnicy „Głosu Pomorza” w poszukiwaniu

korzystnych źródeł zakupu

pilnie śledzić będą dział ogłoszeniowy

z a p r a s z a m y

zatem P. P. Kupców do rozpoczęcia gwiazdkowej kampanii ogłoszeniowej w

„GŁOSIE POMORZA”

KUPUJ tylko wyroby rdzennie polskie!

Kino
dźwiękowe
„Słońce”

DZIEWCZĄTKO Z VARIETÉ

Splot najzabawniejszych nieporozumień! — Melodyjne piosenki! W pozostałych rolach urocza Urszula Grabley — Wiktor Staal
Następny film Srebrna Torpeda Zapowiadamy Gehenne
Codziennie „KONCERT” salka dobrze ogrzana

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji lub agenturach miesięcznie 80 groszy z odnośnieniem przez pocztę lub posłańca 95 groszy „Głos Pomorza” wychodzi w poniedziałki, środy i piątki. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwananiu komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozaterminowych dostaw gazety lub zwrotu ceny abonamentu.

Druk: Zakłady Graficzne B. Szczuki, Wąbrzeźno-Pom.
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander Ledwochowski, Wąbrzeźno — ul. Br. Pierackiego 11a.
Redakcja i administracja: Wąbrzeźno, Mickiewicza 1.
Redaktor przyjmuje od 10—12. — Nie zamówionych rękopisów redakcja nie honoruje i nie zwraca.
Tel. 80. ● PKO. Nr 04.252. ● Przekaz rozrachunk. 1.

CENY OGŁOSZEŃ:

Wiersz milimetrowy (na stronie 7-lamowej) . . . 10 gr
na stronie 4-lamowej (w tekście) . . . . . 30 gr
na stronie pierwszej . . . . . 50 gr
Przy powtarzaniu ogłoszeń — odpowiedni rabat.
Dla spraw spornych jest właściwy sąd w Wąbrzeźnie.
Za terminowy druk administracja nie odpowiada.
Za zastrzeżenie miejsca pobiera się 20 proc. nadwyżki.